Ч. 66 Середа 23 Марта (4 цьвітня) 1894. Рік IV.

**Виходить у Львові** що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій години по полудни.

**Редакция і Адміністрация:** улиця Чарнецкого ч. 8.

**Письма** приймають ся лиш франковані.

**Рукописи** звертають ся лиш на окреме жаданє і за зложенем оплати почтової.

**Рекламациї** незапечатані вільні від оплати почтової.

# НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої".

**Передплата у Львові** в Адміністрациї „Ґазети Львівскої" і в ц. к. Староствах на провінциї:

на цілий рік зр. 2·40
на пів року зр. 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:

на цілий рік зр. 5·40
на пів року зр. 2·70
на чверть року зр. 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр

## Ґазети о з'їзді мужів довіря.

V.

В дальшім своїм погляді на з'їзд мужів довіря каже „Діло".

„Факт, що справа не довершилась на з'їзді, а потім і хід нарад з'їзду та становище заступників поодиноких сторонництв підчас наради мусять насувати різні думки, отже ми хочем кинути нині на все те безсторонний свій погляд".

Які то різні думки, що насувають ся, „Діло" не каже і приступає зараз до оборони пос. Романчука против закиду, що він пустив в рух цілу акцию без порозуміня з загалом народовців. (Уступ той з „Діла" вже ми раз наводили). — Опісля каже „Діло".

„Ціла ся акция справді тим замітна, що она не мала характеру партийного, анї (так сказати-б) поза-партийного, а тільно характер посередпартийний, хоч власне з того само собою мусіло вийти, що проєкт основи для сконсолідованя Русинів — діло компромісове ґрупи послів обох клюбів соймових — не суперечить проґрамі „Народної Ради", ухваленої на зборах і вічах сего товариства.

Кажемо отверто і щиро, що не розуміємо сеї арґументациї, она написана що правда, по руски, але ми єї таки не розуміємо: характер акциї анї партийний анї позапартийний, а посередпартийний, а з того виходить само собою, що проєкт основи консолідациї, діло компромісове не суперечить проґрамі „Народної Ради". Чи характер анї партийний анї позапартийний лиш посередпартийний і діло компромісове можуть бути услівєм для несуперечности двох проґрам — се нехай кождий сам осудить.

Дальше каже „Діло": „Безперечно задля такого характеру акциї видко було у загалу мужів довіря без огляду на партиї щиру охоту, у многих навіть правдивий ентузиязм до згоди. Однакож і тут — на жаль — не обійшлось без поодиноких тонів фальшивих. Іменно виступленє одного з проводирів т. зв. старої партиї (чоловіка, правда, належачого до скрайних) прибрало вже обструкцийний характер і визвало неґодованє навіть серед людий єго партиї. Де ходило о примиренє сторонництв, там не годило ся послови Кулачковскому так сильно все акцентувати, що він трактує справу зі становища партийного, тим більше, що посол Романчук стояв в кождій промові на становищи неутральнім — на наш погляд: може аж занадто неутральнім — становищи і, так сказати-б, апелював від партиї до суспільности рускої. Чисто-ж партийне трактованє справи послом Кулачковским — після загального увіреня було причиною, що справа не закінчила ся і вже на сім зборі не довершилась консолідация Русинів. Не хочемо більше о тім розводити ся, бо в хвили такій, як нинішна, мусимо старанно оминати все, що дразнило би. Але власне задля того, як-раз в інтересі консолідациї Русинів, не могли ми не згадати о тім і перестерегти перед змаганями обструкцийними. Ми не покидаємо віри, що мимо таких змагань до консолідациї прийде, бо того хоче і домагає ся загал рускиӣ, а на зборі мужів довіря — котрий треба будь-що-будь узнати за перший важний крок до консолідациї — зі всіх сторін вказувано однозгідно і з натиском на велику радість противників, як би до консолідациї не прийшло.

Специяльно що-до народовців констатуємо, що їх виступленє на понеділковім з'їзді, хоч не мало характеру одноцільної, з гори обдуманої і зорґанізованої акциї, виявило ся в цілій своїй щирости, ба, оно виявляло ся спорадично аж в добродушности, котрої ми при політичній акциї одобрити не можемо, а можемо хиба пояснити собі се нинішними сумними відносинами. Річ певна, що як мужі довіря народовців, так і весь загал їх в краю рівну плекає в души щирість для справи сконсолідованя Русинів на основі народній по мысли ухвали віч, компромісового проєкту ґрупи послів обох клюбів соймових і після волі загалу народу руского.

Отсе наше слово про з'їзд понеділковий. На тім могли би ми скінчити, але супротив голосів противників мусимо ще зазначити, що в проєкті спільної основи в 5-ій точці нема тенденциї аґресивности чи ворогованя против Поляків, бо навіт против правительства і верходячих партий, назначено в проґрамі не аґресивність, але дефензиву (становище „відпорнє").

На тім кінчить „Діло" свій погляд; ми додамо до него ще кілька своїх заміток. „Діло" несправедливо жалує ся на пос. Кулачковского, що він сильно акцентував, що трактує справу зі становища партийного, і що то пос. Кулачковский був причиною, що зараз на з'їзді не прийшло до консолідациї. Нам видить ся лиш, що пос. Кулачковский поступав зовсім коректно, так, як пристало на політика і проводиря, котрий знає і має ясно ціль своєї партиї перед очима. Що до консолідациї не прийшло, то не вина пос. Кулачковского, бо коли-б межи мужами довіря з єго сторонництва не було нікого, хто би з ним консолідував ся, а всі були

## Оповіданє подорожного.

(З анґлійского. — Написав М. Гоче.)

В привітній господі „під медведем" зійшли ся ми як що року о сій порі — на 8 днів перед шутковою неділею — знову всі разом в малім ірляндским місточку Кельс. Ми були старі товариші, що знали ся вже від многих літ і правильно стрічали ся по всіляких містах; але нині було між нами ще двох чужих. Один з них, якийсь такий, проворний чоловічок, що мало мішав ся до загальної балаканини, другий довгий і худощавий з рижим волосєм і борідкою як у цапа, з вигляду і мови подобав він на Американця. Лице у него було пожовкле, не сильно загнений а спід густих бров виглядали малі сіро-зелені очи, в устах мав він щось в собі немилого.

Я був в сім кружку наймолодший і мене прозивали „бурмилом". Я репрезентував мого батька, що мав у Бермінґемі велику робітню артистичного столярства. Мій весь пакунок були лиш самі взірці та рисунки всіляких виробів столярских. Пора була дуже зла, ніхто не замовляв нічого і длятого постановили зійти ся скорше як звичайно в нашій господі та побалакати з собою. Пообслуживши купців і упоравшись борзо з моіми орудками пустив ся я „під медведя", коли нараз зовсім несподівано стрічає мене мій дуже добрий приятель і краян, Дік Варнер, котрого ми прозивали „бермінґемскою людиною". Хоч він був старший від мене о 12 літ, то все-таки дуже любили ся і я відбував під ним першу мою подорож. Ми розговорили ся і показало ся, що й він заїхав до господи „під медведем". Незадовго опісля сиділи ми вже коло вечері всі в однім кружку коло печи.

Пішла весела розмова, підчас котрої Американець показав ся дуже веселим і говірливим чоловічком, так, що ми вже й не зважали на неприятні черти єго лиця. Але тим більше здивувало мене, що Дік, чоловік веселий і вражливий на забаву, заєдно перечив Американцеви і не спускав єго з ока, так, що тому очевидно аж маркотно від того ставало. Я зміркувавши, що то готово ще довести до якоїсь суперечки, попросив єго, щоби він нам дещо оповів.

— Дуже радо, мій „бурмиле" — сказав він на то — розкажу вам одну пригоду з давних літ, з котрої побачите, як то небезпечно робити з якимсь чужим чоловіком, оттак, як то кажуть, ні-сіло, ні-пало, знакомість.

Може десять літ тому назад, а то було ще в перших початках моєї практики торговельної вислали мене з пробами дорогоцінних каменів до Бельфасту. А було їх у мене на вартість 1000 фунтів штерлінґів: крім того мав я ще в моїй подорожній торбі 600 фунтів банкнотами, котрі я відобрав по дорозі від купців.

Заким я тоті банкноти і дорогоцінні камені запакував разом до менщої торбинки, в котрій єсть тайний сховок на банкноти, виписав я собі для осторожности числа з банкнотів, бо ще ніколи доси не мав такої великої суми при собі. Сївши на корабель пильнував я добре мої торби і поклав їх собі під голову, але що то ще не був час до спаня, то зібрали ся були мало що не всі пасажири доокола якогось чоловіка, по котрім видко було, що він Американець. Той чоловік став якось дуже приставати до мене, все зачинав зі мною розмову і наконець удало ся єму розвідатись не лиш про мої особисті відносини, але також і про ціль моєї подорожи, та про то, що у мене в торбах. Лиш якось случайно не сказав я єму нічого о банкнотах. Коли він вже зміркував, що і як, не відступав ся вже від мене. Незадовго опісля полягали ми спати; я не міг якось добре спати і рад вже був, коли ми досьвіта станули в Бостоні. — Мої торби були тяжкі, а пан Улісес Бравн — так називав себе той Американець — хотів конче помогти мені їх нести. Розуміє ся, що я на то не пристав, але він все-таки не попустив ся мене, лиш ішов коло мене та балакав.

— А де ви заїзджаєте? — спитав він на конець. — „Під шпака" — кажу, як було по правді. — Тай я там — відповів він — от видите, он там чекає вже на нас омнібус і віз на

тої самої гадки, що пос. Романчук і єго мужі довіря, або бодай так одушевлені акциєю помиреня як то представляє „Діло“, то мимо пос. Кулачковского могло би було прийти до консолідациї.

„Діло“ каже, що не хоче нічого більше розводити ся, щоби не дразнити. Зовсім розумно; всяка важна акция повинна вести ся безпристрастно, холоднокровно і розважно, але як раз задля того не повинно було „Діло“, а так само і „Галичанин“, подавати таких голосів, котрі могли дразнити руску публику — розпочата акция повинна була вести ся длятого, що так Русинам потреба, а не длятого, що противники сумували би, коли-б акция успішно закінчила ся, або тішили ся, коли-б ціла акция розбила ся. Наводжене таких арґументів і таких голосів, то хиба лиш, як ми то вже раз сказали — нагінка, а не солідарна робота, маюча довести до згоди і консолідациї. При сій нагоді не від річи буде зазначити також і то, що „Діло“ вже не говорить о згоді лиш о консолідациї, хоч то річ ясна, що де нема згоди, там не може бути і консолідациї.

Виступлене народовців каже „Діло“ виявило ся в цілій своїй щирости спорадично аж в... добродушности, а ми додали би ще до сего: і в незрілости політичній. Забавно наконець послухати як „Діло“ поясняє 5-ту точку проґрами з'їзду; в програмі — каже оно — не назначено аґресивности, але дефензиву; значить ся, скажемо: два рускі посли в Раді державній і посли соймові не будуть перевертати столів та лавок в палатах нарад а будуть лиш кричати.

На сім кінчимо. В слідуючім розкажемо, що ми думаємо о з'їзді мужів довіря і его наслідках.

## Перегляд політичний.

Нині збирає ся Рада державна на перше засїданє. Позаяк спільні Делеґациї зберуть ся в Будапешті в послїднім тиждни мая, то можна припускати, що Рада державна буде радити аж до 24 мая. В сім часї має она залагодити буджет і предложеня валютові. Дебата буджетова розпічне ся в четвер.

Зачувати, що российский наслїдник престола має заручити ся з княжн. Алїсиєю гескою. Відносини Росиї до Сербії мали в послїдних днях значно поправити ся а то внаслїдок пояснень, які сербский президент міністрів Сімич дав российскому амбасадорови кн. Лабанову у Відни, котрий їх переслав зараз до Петербурга.

Цїсар Вільгельм має аж з кінцем сего місяця вернути до Берлина. В добре поінформованих кругах політичних в Берлинї не вірять в можливість скорого з'їзду німецкого цїсаря з царем.

# Новинки.

*Львів дня 3 цьвітня.*

**— В завтрішнім фейлетоні** „Народної Часописи“ почнемо друкувати переклад повісти п. Вінкентия Косякевича п. з. Гусаковский, на що маємо дозвіл від самого автора. Повість одним словом прекрасна. Малює вірно житє міщаньске і перед очима читателя пересуває цїлий ряд подій і осіб з ріжними характерами, з їх занятями і думками. Ті подїї і люди немов фотоґрафовані з житя і нема в них нїчого неімовірного. Само оповіданє писане цікаво і гладко, так що читає ся его без утоми і з правдивою приємностию, а кождий читатель найде в нїм неодну подібну подію з власного житя. Ми певні, що сею повістию не лише цїкавою і гарною, але і навчаючою зробимо добру прислугу вив. читателям, і тому звертаємо їх увагу на сю повість.

**— Іменованя.** Др. Осип Сїмірадзкий іменований надзвичайним профессором ґеольоґії на Університетї у Львові; др. Володислав Натансон таким же професором для фізики математичної в Кракові. Володислав Новак адіюнктом будівництва в Х кл. ранґи при Дирекциї дібр і лїсів скарбових у Львові. Болеслав Арнольд асистентом при урядї льотерийнім у Львові.

**— Впр. Митрополит Сильвестер** виїхав в недїлю з полудня зі Львова до Відня і там пересбуде більше-менше тиждень. — Разом з архиєрем виїхав ново інстальований крил. Пюрко, удаючись до міста Горициї на двомісячні куниці.

**— Институция крилошан.** В четвер дня 29 марта відбула ся в архікатедральній церкви св. Юра у Львові канонїчна институция і інсталяция крилошан: Андрія Білецкого яко архидиякона митрополичої капітули, Ос. Кобилянського яко прелата-схолястика, Льва Туркевича яко прелата канцлера і Теод. Пюрка яко крилошанина соборного.

**— Презенти** одержали оо.: Стеф. Онишкевич на Хишевичі, дек. комарняньского; Ос. Чемеринський на Полонну, дек. ольховецкого, в еп. перемиській.

**— В справі вистави краєвої** видали епископскі консисториї, перемиска і станїславівска, подібно як митрополича львівска, поручене духовеньству, щоби окази старинної штуки церковної посилали для уміщеня на час вистави в церкви, побудованій на площи вистави. Ті предмети треба посилати на адресу дирекциї вистави для відділу етноґрафічного.

**— Зміна властителів.** Добра Заставцї разом з Емилївкою в пов. підгаєцкім купили братя Гафрини від п. Кіслера за 617.000 корон.

**— Одиноке видавництво для руских родин** — се „Зоря“, видавана товариством ім. Шевченка, під вправною редакциєю п. Василя Лукича. І редакция і товариство не жалує нї труду нї коштів, щоби се одиноке ілюстроване видавництво наше було подібне до таких же видавництв европейских. Послїдними роками „Зоря“ під кождим взглядом піднесла ся дуже високо; сам обем еї збільшено аж на три аркуші в кождім числї мимо низької передплати 5 зр. річно. Але може на жаднім видавництві, так як на „Зорі“, не відбила ся некористно байдужність галицко-рускої до крайности розполїтикованої, читаючої публики, котра вправдї не жалує нїколи гучних фраз патріотичних, але за те жалує кілька зр. на видавництво, що десятки лїт буде все мати свою вагу. Тут показує ся, що хоч би і як старати ся о добре веденє якогось видавництва, се заінтересує найбільше кількасот людий, коли тимчасом потрібно кілька тисяч передплатників, щоби сяк-так могло видавництво стояти і щораз лучше розвивати ся. І нема ради на то, щоби наша публика взагалї інтересувала ся троха більше лїтературою; її досить, коли має шематизм і календар та ще яку полїтичну часопись, а проче на що їм? Атже без того можна сьміло жити і вважати ся найбільшим патріотом!...

**— Торжества в память Костюшка.** На послїдні дні марта і перші днї цьвітня с. р. припали сотні роковини великої для Поляків подїї історичної і повстаня під начальством Тадея

---

пакунки. Він прикликав якогось чоловіка і віддав єму свої пакунки та спитав, чи він з тої самої господи. — Розуміє ся — сказав той чоловік, та вже вхопив і за мої пакунки. Менї стало якось лячно віддати єму свої річи, але він вказав чемно на то, що в омнїбусї вже повно людий і годї там сїсти з пакунками. — Хиба ви боїте ся, що ваші цїнні пакунки не заїдуть так само безпечно на возї як в омнїбусї до господи? — спитав Американець усьміхаючись. — Може не конче — кажу — але я волів би, щоби они були коло мене. — Однакож не було вже богато часу, бо омнїбус рушав і треба було всїдати. Той чоловік сказав, що віз з пакунками стане рівночасно з омнїбусом в господї.

Ми їхали лиш коротко. Я замовив собі комнату і спіданок, а відтак пішов відобрати пакунки. Від сторожа і кельнера не можна було нічого довідатись. Я пішов до господаря, а той сказав менї, що він висилає до корабля лиш свій омнїбус а ніякого воза. — А де-ж той пан, що приїхав разом зі мною? — питаю. — Той Американець? — Ну, той сам. — Єго тут нема, він лиш вас привіз, а відтак десь пішов.

— То ви єго не знаєте? — питаю вже наляканий, бо менї прийшло на гадку, що мене хтось вже обікрав і забрав у мене чуже майно. — Нї, пане — каже господар — я єго не знаю; він казав, що ви єго приятель.

Перший і послїдний раз в моїм житю я на ті слова зімлїв. Коли я відтак опамятав ся, постановив я собі всякими способами вишукати того хитрого дурисьвіта. Але дарма! Американець пропав, а з ним і мої торби.

— Ну, і ти їх вже більше не бачив? — питаю.

— Зажди лиш трохи, мій бурмилку, зараз доповім — сказав Дік і споглянув на Американця, що розпер ся був на кріслї. — Щастє ще, що мій шеф менї вірив, але все таки мій батько і вуйко мусїли заплатити за мене. Я не мав спокою аж до самого лїта. Ажось одного дня в Корку виджу і своїм очам не вірю, що якийсь хлопчище двигає улицею мої торби.

— Знайшов вас! — крикнув я, ловлю за торби, а хлопець не пускає. — Пустїть — каже — то торби мого пана, він онтам сидить в шинку. Але я вже мав торби в своїх руках, коли пан Улїсес Бравн вийшов із шинку. Але вже явило ся було й кількох полїцциянів, один повів Бравна, другий забрав торби і ми пішли на полїцию. Тут розповів я комісареви все, як було, а відтак ще в тайній розмові сказав єму, що в тих торбах і який там сховок. Комісар закликав тогди Бравна і в єго очах отворив торби; в однїй з них в тайнім сховку знайшли ся всї дорогі камені, а кожда штука мала печатку фірми „Вартон і Спілка“. Очевидно злодій держав десь украдені річи сховані аж доси і лиш щасливим случаєм удалось менї їх знов дістати назад. Комісар розпоров ще полотно на споді торби в тім місци, де я єму показав, і знайшли ся ще й всї банкноти, а числа їх годили ся зовсїм з числами, які були виписані в моїй книжочцї. На телеґрафічний зазив приїхав мій шеф, пізнав свої дорогоцїнности, а на підставі сих доказів засуджено Улїсеса Бравна на пять лїт до кримїналу. Гроші, які зложили за мене мій батько і вуйко, лишились у мого шефа і я став опісля єго спільником.

— А то чудесна істория, старий молодче! — сказав я, коли він скінчив оповідати. — Знаменита, прекрасна! — говорили другі.

— Від того часу ви вже певно не спускали з очий своїх пакунків? — відозвав ся на то той тихий чоловік.

— Певно, що нї — відповів Дік — хоч вже й не носив нїколи при собі таких дорогих річий.

— Але бо ви й мали щастє — говорив тихий чоловік дальше — я ношу свою торбу завсїгди при собі, а в ночи лежить она коло моєї постелї на стїльци.

— Але двері від комнати чей замикаєте на ключ — відозвав ся хтось з нас.

— Розуміє ся, бо сплю як камінь, а в торбі маю завсїгди цїнні річи, хоч і не дуже богато.

— Видко, що від тої історії зібрало ся нашому товаришеви з Америки на сон — докинув тут господар і глянув на дрімаючого Американця.

— Мабуть таки так — додав Дік цїлком холодно.

Незадовго опісля розійшлись ми до своїх комнат на ніч; Дік замкнув двері, а відтак каже до мене: Знаєш, бурмило, той Американець то мій старий знакомий Улїсес Бравн; він вже певно когось собі з нас виглядав, мабуть чи не того тихого чоловіка?

— А що-ж нам тепер робити? Хиба дати другим знати і остерегти їх?

— Нї — каже Дік — погасимо сьвітло, поставимо чоботи перед двері і будемо удавати, що спимо. Коби лиш знати, в котрій комнатї ночує тихий чоловічок!

— Таки зараз проти наших дверий —

Костюшки. Дня 31 марта 1794 зложив Костюшко присягу на краківскім ринку. Отже сего року 31 марта в Кракові обходжено память сеї присяги. Зібрали ся тисячі народу в Кракові, депутациї селян, бандерії кіннї Кракусів з вінцями, відзнаками, Соколи і т. д. При звуках музики „Гармонії" весь той нарід пішов в порядку по улицях Кракова на Вавель до костела, де відправлено богослужене і була проповідь. Патріотичні бесїди виголошено відтак при провізоричнім памятнику Костюшки і сьпівано патріотичні пісні. По полудни зібрались численні громади людий на могилі Костюшка. При складаню вінців на могилі промовляли: презес ветеранів з р. 1831 Конопка і селянин Бойко. Вечером відбули ся відчити і вечерниці, представлене в театрі і ілюминация. Поважний настрій торжества нарушили пяні уличники, котрі без розбору товкли вікна, де могли, били ся і кричали так, що аж войско мусїло порядок робити. — Дня 4 с. м. завтра припадають сотні роковини славної битви під Рацлавицями. Сей день будуть обходити у Львові богослуженями, зборами, співами, відчитами і ілюмінацією.

— **Зима в Італії.** З Риму доносять, що в Аквілеї і в околици від двох днів паде великий сніг, так що зелїзничі поїзди не можуть їздити. Мороз доходить до 12 степенів.

— **Великий огонь** навістив дня 30 марта село Метенів під Зборовом. Серед сильного вітру згоріло цїлковито звиж 60 загород селяньских. Около 100 родин стратило цїлий свій маеток.

— **Скажений пес** появив ся перед кількома днями на передмістях черновецких Каличанка і Клокучка і покусав богато осіб, котрим уділив першу поміч лїкарску міский фізикат, а відтак вислано їх до лїчничого заведеня дра Бабеша в Букарештї. Пса убито, а секция потвердила підозріне скаженини. — В послїднім часї лучило ся на Буковинї вже кілька случаїв, що скажені пси покусали людий.

— **Фальшівники австрийских банкнотів.** З Трієсту доносять, що в Удіне в Італії зловлено в латиньский великодний понедїлок вечером трех купців, братів Калїгарі і їх шурина Айта, котрі від давна були підозрінї о фальшоване австрийских пяток. З тої причини мала поліция на них бачне око, хоч довгий час не було против них нїякого доказу. Однако сим разом було инакше. При арештованих найдено 17 пачок, кожда по 100 штук пятигульденових нот австрийских. Увязнені кажуть, що фальсифікати найшли. Ся справа стоїть у звязи з фальшованем австрийских паперів, яке вже від двох лїт веде ся в північній Італії на більші розміри.

— **Обкрадене церкви.** В Брязї, повіта кимполюнґского, закрав ся невисліджений доси злочинець до православної церкви. Злодій війшов відваженими дверми до середини, розбив скринку, де було до 70 зр., забрав їх, а до того взяв ще з престола золоту ложочку уживану при уділюваню св. Причастия. Відходячи зробив собі ще неумістний жарт, написавши на дверях слова: „Даром прийшло, даром пійшло. Амінь!"

— **Собача любов.** В Брестї у Франциї померла недавно богата вдова Делягард-Поншле, котра цїлий свій маеток, 600.000 фр., записала на добродїйні цїли. Але в завіщаню був і один запис, що особа, котра приймe ся взяти пса вдови до себе і брати его до ліжка на ніч, мае діставати по 100 франків річно.

## Господарство промисл і торговля

### Товари корінні.

(Дальше).

Ужиток чаю і торговля ним. Чай уживае ся виключно лиш за напиток а в малій части як лїк; в Хінї ще, як вже сказано, мае цеглoвий чай значінє гроший. Иншого ужитку чай не мае. Від найдавнїйших часів уживано чай в Хінї, а уживане его, так собі там оповідають, пішло звідси: На шість сот лїт перед рождеством Христовим жив собі в Хінї якийсь буддайский сьвятець, котрий з великої побожности постановив собі не спати, а що повіки єму заедно западали на очи, то він обтяв їх собі і кинув на землю. З них виросли корчі чаївника, а хто опісля подібно як той сьвятець не хотів спати, варив листе з того корча і пив. Перші вісти про чай дійшли до Европи через Португальців і Голяндців в 1559 р. а в 1610 р. появив ся він вже в торговли. Але аж по 1820 р. почали чай вже значнїйше уживати в Европі і від сего часу уживане его і торговля ним ростуть чим раз більше. В 1877 привезено чаю до самої Анґлії 186 з половиною міліона фунтів. В Росиї продано чаю в 1886 р. 375.000 пудів (пуд мае 40 фунтів, або майже точно 16 кільограмів). Головними містами вивозу чаю суть Калькута і Кантон, звідки чай везе ся кораблями головно до Льондону, Гамбурґа, Трієсту і Одеси. Росия спроваджуе свій чай, караванний з Маймачіну на Семипалатиньск, або на Кіяхту і Іркутск до Нижного Новгорода і Москви. Чай кантоньский пакують в скринки, виложені перґаміновим папером або станїолем а скринки ті обшивають ще в рогожки; велика скринка важить звичайно 110 кільограмів. Так само накуе ся індийский чай, котрий іде на Калькуту. — Росийский караванний чай пакують в скринки, виложені раз-по-раз шуваровим листем а відтак ще й бібоновим папером; скринки обшїтають відтак бамбусовою тростицою і обшивають сирою воловою шкірою волосем до середини. Такі скринки називають ся цибиками і важать по два і пів пуда або 40 кільо. — Японьский чай вивозить ся головно до Америки з міст Йокагама і Нагасакі.

3. Какао.

В горячих сторонах Америки, головно же в Мехіку і на Антильских островах росте дерево зване каковець, посвоячене з нашою липою і слизом або мальвою. Мехіканці називають то дерево Какагоаквагвітль (Cacahoaquahuitl), а зерно з его овоча какаватль. Дерево се звістне також під назвою дерева шоколядового, позаяк із зерна его овочів роблять звістну у нас загально шоколяду. Дерево се доходить до висоти 12 метрів, цвите і рівночасно родить овочі через цїлий рік, цьвит мае білий а овоч его есть мясистий, подібний до огірка, 10 до 15 центиметрів довгий з 10 бороздками і жовтаво-червоної краски. Мясо овоча есть біляве, в смаку кваскувате і мае в собі 25 до 40 зерен насїня, котре есть звичайно червонаво-брунатне, яйцевато сплющене і подобаюче троха на мігдали. Се зерно називае ся какаом і мае в собі крім богато поживних творив ще також дуже богато олїю і длятого чути в пальцях его масність. Оно есть одною із найголовнїйших пожив Американцїв.

## ТЕЛЕҐРАМИ.

**Відень** 3 цьвітня. Послом до Ради державної вибрано тут вчера урядника асекурациї дра Ноского; кандидати демократів і антисемітів перепали.

**Рим** 3 цьвітня. В Аквілеї і околици падае сніг вже від двох днів і все засипае, а мороз доходить до 12 степенів.

**Мадрид** 3 цьвітня. В Андалюзиї вибухли небезпечні розрухи робітничі. Тисячі робітників зрабували в Люкарі пекарні.

### Рух поїздів зелїзничих

важний від 1 червня 1893, після львівск. год.

**Відходять до**

| | Поспішний | | Особови | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| Кракова | 3 01 | 10 41 | 6·25 | 11 11 | 7·30 | — |
| Підволичиск | 6 44 | 3 20 | 10 16 | 11 11 | — | — |
| Підвол. Підзам. | 6 54 | 3·32 | 10·40 | 11 33 | — | — |
| Черновець | 6 36 | — | 10 36 | 3·31 | 10·56 | — |
| Стрия | — | — | 10·26 | 7·21 | 3.41 | 8·01 |
| Белзця | — | — | 9·56 | 7·21 | — | — |

**Приходять з**

| | Поспішний | | Особови | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| Кракова | 3 08 | 6 01 | 6·36 | 9·41 | 9·35 | — |
| Підволочиск | 2 48 | 10 02 | 6 21 | 9·46 | — | — |
| Підвол. Підзам. | 2 34 | 9 46 | 9·21 | 5·55 | — | — |
| Черновець | 10 10 | — | 7 11 | 7.59 | 12·51 | — |
| Стрия | — | — | 1·08 | 9·06 | 9·52 | 2·38 |
| Белзця | — | — | 8 16 | 5·26 | — | — |

Числа підчеркнені, означають пору нічну від 6 год. вечером до 5 год. 59 мін. рано.

### Надіслане.



За редакцію відповідає Адам Креховецкий

кажу. — Ми причаїли ся відтак і удавали, що спимо. Минали години за годинами, аж около 2 год. будить мене Дік — бо я був трохи здрімав ся — і каже: Чи чуєш? Хтось ходить? — Дійстно, чути було якісь кроки, а відтак стало тихо. Дік отворив дуже тихенько двері, вийшов до сїний, станув на роґужцї перед дверми комнати, де спав тихий чоловік, на колїна і дивив ся кріз дірку від ключа до комнати. Минуло може чверть години, заким він знов встав.

— Я таки добре здогадав ся — шепче він до мене. — Той Американець вліз вікном, отворив торбу доробленим ключем, вийняв з відтам якісь пачочки і сховав в якійсь мішечок, а до торби напхав подібні пачочки і вилїз назад вікном. Видко, що він дістав ся по драбинцї із шнурів до вікна, готов тепер таким самим способом утечи з готелю.

— Ні — кажу — він же наказав вчера сторожеви, щоби збудив его до ранїшного поїзду, що відходить о 5 год. 15 мінут.

— А ну, котра година? — Пів до пятої, отже вже найвисша пора. Ходім до сторожа — каже Дік. — Ми пішли. На долинї коло сходів стрітили ми вже сторожа і питаемо: Чи не ідете ви будити Американця? — А вже-ж, що іду — каже сторож; — він же мае від'їздати першим поїздом. А де ночуе той панок? — питае Дік сторожа; — покажіть нам его комнату. Ми пішли на гору. Ледви що сторож заковтав до дверий, як і зараз відозвав ся звідтам ніби заспаний голос. Ми тим часом збігли на долину і дали зараз о всім знати господареви. Ледви, що ми скінчили оповідати, як вже чуємо, що на горі замкнулись двері а сходами іде Бравн на долину. На знак господаря ми сховали ся і в тій хвили надійшов Бравн. Єго то очевидно здивувало, що господар вже так рано встав, але відтак якось розважив собі і каже до господаря: Як же то якось голодно! — Певно, що холодно, — відповів хосподар — і не добре тепер їздити; менї дуже прикро, але я вас не пущу, доки ся непобачу, що ви в отсїй торбі несете.

— Що, ви мене не пустите? А то що знов значить ся? — То, що чуете — каже єму господар; — доки не побачу, що ви в отсїй торбі несете.

— Чи таки на правду? Вступіть ся, бо пожалуете! — крикнув Американець і сягнув рукою до кишенї мабуть по револьвер, але вже в тій хвили вхопив его Дік за руки. — Знов та проклята берміnґемска людина! — закляв Американець. — Той сам, Дік Варнер, ваш старий знакомий — сказав на то Дік усьміхаючись.

Довго тревало, заким можна було розбудити тихого чоловіка, він спав дїйстно як камінь, але коли опісля отворив торбу, то знайшов там красно позавивані кльоцки замість діяментів, які віз від фірми Мозеса Арона і Спілки в Льондонї до одного шляхтича, що віддавав доньку. Бравна засудили знов на 5 лїт кримiналу, а Дік дістав від Мозеса Арона і Спілки пару діяментових спинок, а его сестра, коли віддавала ся, дорогоцїнний нараменник з матового золота.

# ІНСЕРАТИ.



З друкарні В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера.